

PL ISSN 0029-8514

POLSKA AKADEMIA NAUK • INSTYTUT HISTORII

ODRODZENIE I REFORMACJA W POLSCE

TOM XLIX

Semper

www.rcin.org.pl

Zasady przygotowania artykułów do druku w «Odrodzeniu i Reformacji w Polsce»

Uwagi ogólne:

1. Prosimy unikać, jeśli to możliwe, znaków lub liter akcentowanych nie występujących we współczesnych językach europejskich.
2. Akceptujemy odbitki fotograficzne na cienkim, błyszczącym, gładkim papierze (ewentualnie pozytywy w stopniach szarości w skali 1:1).
3. Rysunki kreskowe prosimy przygotowywać tuszem na kalce lub białym kartonie. Akceptujemy też dobrej jakości odbitki kserograficzne.
4. Przypisy należy numerować w ciągu.
5. Tytuły dzieł obcych i miejsce ich wydania należy podawać w wersji oryginalnej.
6. Cytowane w przypisach dzieła należy podawać — za pierwszym razem — w pełnym zapisie bibliograficznym w sposób następujący: pierwsza litera imienia autora—kropka, nazwisko—przecinek, tytuł dzieła—przecinek, miejsce i rok wydania—przecinek, strona—kropka. Przykłady:
H. Barycz, *Historia Uniwersytetu Jagiellońskiego w epoce humanizmu*, Kraków 1935, s. 15.
S. Kot, *Jana Kochanowskiego podróże i studia zagraniczne*, w: Id., *Polska złotego wieku a Europa. Studia i szkice*, Warszawa 1987, s. 216–217.
A. Brückner, *O różnowierstwie polskim słów kilka*, „Reformacja w Polsce”, I, 1921, s. 1–14.

Przykłady cytowania źródeł rękopiśmiennych

Wiedeń, Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Polen I 13, fasc. 9, k. 19–20v.
Kraków, Biblioteka Czartoryskich, rkps 1403, k. 15.

7. Przy podawaniu dat nazwy miesięcy w tekście należy pisać słowami, w przypisach zaś — liczbami (np. 13 V 1559).
8. Należy stosować skróty: *op. cit.*, *ibidem*, Id. (=Idem), Ead. (=Eadem), oprac., wyd., red., k. (= karta).
9. Recenzja powinna zawierać dokładny opis bibliograficzny omawianej książki (z podaniem liczby stron i nazwą wydawnictwa).
10. Artykuły powinny być zaopatrzone w zwięzłe streszczenie (10–30 wierszy).
11. Teksty, które nie będą odpowiadały powyższym zasadom, zostaną zwrócone autorom.
12. Autorzy powinni skontaktować się z redaktorami — co najmniej trzy miesiące przed planowanym oddaniem tekstu — w celu ustalenia dopuszczalnej jego objętości.
13. **Materiałów nie zamówionych redakcją nie zwraca.**

W przypadku artykułu pisanego na komputerze prosimy o przestrzeganie następujących reguł:

- a) tekst, tytuły i śródtytuły należy wyrównywać do lewej, **nie stosować żadnych przeniesień** ani wcięć akapitowych (akapity dobrze jest zaznaczać podwójnym wciśnięciem klawisza <enter>); tzw. formatowanie w edytorze jest zbędne i może być źródłem błędów w trakcie konwersji;
- b) litery (znaki) specjalne lub takie, których autor nie może uzyskać w danym edytorze, prosimy jednoznacznie kodować unikalnymi dla danego tekstu znakami (lub ich grupami) i załączyć legendę, na przykład:

oznaczenie	co oznacza
\$\$	è
&&	Ø
%%	Ń

c) przypisy — niezależnie od tego, czy są wlamane pod tekstem, czy nie — prosimy dodatkowo skopiować do oddzielnego pliku;

d) prosimy nie stosować żadnych dodatkowych spacji (np. w celu spacjowania tekstu); prosimy też sprawdzić, czy są w tekście podwójne spacje i je usunąć; z drugiej strony należy pamiętać, że pisownia polska w zasadzie (poza wyjątkami w rodzaju: m.in.) nie dopuszcza braku spacji po znaku przestankowym (błędne są więc np. zapisy: J.A.<spacja>Cooper, J.A.Cooper, poprawny zaś: J.<spacja>A.<spacja>Cooper);

e) akceptowane są następujące wyróżnienia w tekście z większości edytorów: kursywa, pogrubienie, frakcje dolna i górna;

f) przed nagraniem artykułu oraz jego zapasowej kopii (pod inną nazwą) należy sprawdzić dyskietkę pod kątem technicznym (scandisk, NDD itp.) i antywirusowym; akceptujemy popularne programy pakujące (np. ARJ);

g) nazwę i wersję edytora oraz dane o formacie ilustracji prosimy umieścić na etykiecie dyskietki.

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

**ODRODZENIE I REFORMACJA
W POLSCE**

TOM XLIX

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
WARSZAWA 2005

www.rcin.org.pl

KOMITET REDAKCYJNY

Juliusz DOMAŃSKI (Warszawa), Adam MANIKOWSKI (Warszawa),
Janusz MAŁŁEK (Toruń), Jan MIERNOWSKI (Madison, Wisc.-Warszawa),
Jan PIROŻYŃSKI (Kraków), Piotr SALWA (Warszawa),
Lech SZCZUCKI (Warszawa) — redaktor, Mikołaj SZYMAŃSKI (Warszawa)
Janusz TAZBIR (Warszawa) — redaktor, Andrzej WYCZAŃSKI (Warszawa)

Adres redakcji: Pałac Kultury i Nauki, pok. 2422,
00-901 Warszawa
e-mail: lszczuck@ifispan.waw.pl

© Copyright by Polska Akademia Nauk — Instytut Historii
and Wydawnictwo Naukowe *Semper*, Warszawa 2005

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced,
stored in a retrieval system, or transmitted,
in any form of by any means
without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii PAN and Wydawnictwo Naukowe *Semper*

© Wszelkie prawa zastrzeżone.

Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji
w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia
Instytutu Historii PAN i Wydawnictwa Naukowego *Semper*

PL ISSN 0029-8514

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa
tel./fax: (48) (22) 828 49 73
e-mail: red@semper.pl
Internet: <http://semper.pl>
<http://semper.istore.pl>

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

<i>Janusz Małek</i> (Toruń), Polska wobec luteranizacji Prus	7
<i>Darius Petkūnas</i> (Klaipėda), Wilno 1585 Colloquium — Lutheran and Reformed Discord over Sacramental Theology in Lithuania	17
<i>Maciej Ptaszyński</i> (Warszawa), Pietas i sapientia? Wykształcenie pastorów w księstwach zachodniopomorskich w latach 1560–1618	35
<i>Kazimierz Bem</i> (Amsterdam), Holenderski Kościół reformowany w XVI i XVII wieku. Struktura, organizacja, problemy	63
<i>Michael Ostling</i> (Toronto), Konstytucja 1543 r. i początki procesów o czary w Polsce	93
<i>Andrzej Wyczański</i> (Warszawa), Zły los Zosi Kotówny (1544) (mikrohistoria)	105
<i>Małgorzata Piłaszek</i> (Warszawa), Apelacje w polskich procesach czarownic (XVII–XVIII w.)	113
<i>Paweł Rutkowski</i> (Warszawa), Świat przestępczy elżbietańskiego Londynu: reportaże kryminalne Roberta Greene'a	137
<i>Joanna Dimke–Kamola</i> (Poznań), Między harmonią a konfuzją. Refleksje Torquata Tassa o poemacie i człowieku	149
<i>Krzysztof Gajdka</i> (Lublin), Płatnik z pustą skrzynią. Nowe szczegóły na temat Olbrychta Karmanowskiego	167

MATERIAŁY

<i>Wacław Urban</i> (Kraków), Czary i mandragora w Tymbarku	181
Dziennik podróży Jana Tarnowskiego do Ziemi Świętej z 1518 roku, tłum. <i>Robert Sawa</i> (Lublin), opracowanie i wstęp <i>Dariusz Chemperek</i> (Lublin)	183
<i>Janusz Tazbir</i> (Warszawa), Sute posiłki paniczów przy mieszkańskim stole	195

<i>Krzysztof R. Prokop</i> (Kraków–Gliwice), <i>Polonika w rzymskim „Protocollo Consecrationum Episcoporum et Alia 1565–1662” z Archiwum Watykańskiego</i>	199
--	-----

PRZEKŁADY

<i>Żywoty Dantego i Petrarcki</i> Leonarda Bruniego Aretino, przełożył <i>Włodzimierz Olszaniec</i> (Warszawa)	209
--	-----

PRZEGLĄDY, RECENZJE, NOTY

Francesco Sberlati, <i>L'ambiguo primato. L'Europa e il Rinascimento italiano</i> (<i>Piotr Salwa</i> , Warszawa)	225
Wkład jezuitów do nauki i kultury w Rzeczypospolitej Obojga Narodów i pod zaborami, pod red. Ireny Stasiewicz–Jasiukowej (<i>Janusz Tazbir</i> , Warszawa)	227
Kronika jezuitów poznańskich (młodsza), t. I: 1570–1653, opracowana przez Ludwika Grzebienia SJ i Jacka Wiesiołowskiego (<i>Janusz Tazbir</i> , Warszawa)	228
Hanna Dziechcińska, <i>Świat i człowiek w pamiętnikach trzech stuleci: XVI–XVII–XVIII</i> (<i>Irena Kadulska</i> , Gdańsk)	231
Eva Vigh, <i>Barocco etico-retorico nella letteratura italiana</i> (<i>Piotr Salwa</i> , Warszawa)	233
Joanna Partyka, <i>„Żona wyćwiczona”. Kobieta pisząca w kulturze XVI i XVII wieku</i> (<i>Teresa Chynczewska-Hennel</i> , Warszawa)	235
Marzena Liedke, <i>Od prawosławia do katolicyzmu. Ruscy możni i szlachta Wielkiego Księstwa Litewskiego wobec wyznań reformacyjnych</i> (<i>Janusz Tazbir</i> , Warszawa)	239
Jan Stradomski, <i>Spory o „wiarę grecką” w dawnej Rzeczypospolitej</i> (<i>Konrad Kuczara</i> , Warszawa)	242
<i>Acta maleficorum Wisniciae. Księga złoczyńców sądu kryminalnego w Wiśniczu (1629–1665)</i> , opracował i wydał <i>Wacław Uruszcza</i> k przy współpracy Ireny Dwornickiej (<i>Jacek Wijaczka</i> , Toruń)	246

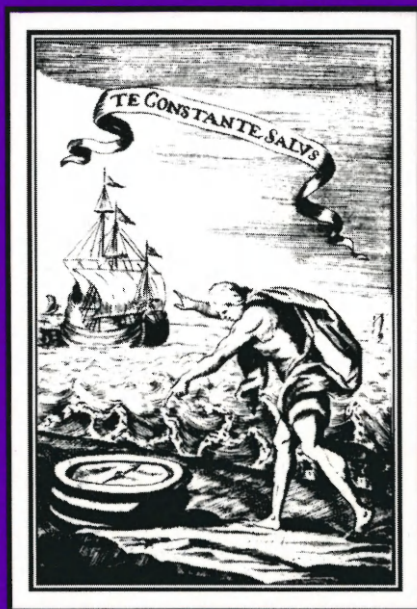
Filipa Hainhofera dziennik podróży, zawierający obrazki z Frankonii, Saksonii, Marchii Brandenburskiej i Pomorza w roku 1617, przekład i opracowanie Krzysztof Gołda (Krzysztof R. Prokop, Kraków–Gliwice)	247
Teodor Billewicz, Diariusz podróży po Europie w latach 1677–1678, z rękopisu odczytał, wstępem i komentarzami opatrzył Marek Kunicki–Goldfinger (Hanna Dziechcińska, Warszawa)	251
Jerzy Flaga, Bractwa religijne w Rzeczypospolitej w XVII i XVIII wieku (Dominika Burdzy, Lublin)	253
Bibliographia sociniana. A bibliographical reference tool for the study of Dutch Socinianism and Antitrinitarianism , compiled by Philip Knijff & Sibbe Jan Visser, edited by Piet Visser (Lech Szczucki, Warszawa)	256

KRONIKA

Konferencja «Faustus Socinus and His Heritage» (Tadeusz L. Smoliński, Warszawa)	259
---	-----

WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

Janusz Pirożyński (Henryk Bułhak, Warszawa)	261
Eugenio Garin (Lech Szczucki, Warszawa)	264
Janusz Pelc (Adam Karpiński, Warszawa)	267



WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel. 828 49 73
strona internetowa: semper.com.pl